Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וועכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פרייטאג
אונד קאָסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאָנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעם ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיצנער בולוואר נומ' 29
וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

Nr. 63, פינפצעהנטער יאהרגאנג | פעסט, מיטטוואָך כג אייר התרמ"ג. | Pest, den 30 Mai 1883.

רוסלאנד בלייבט רוסלאנד.

אן דען 27-טען מאי, אן דען קראָנונגס-טאג דעם רוסישען קאיזערס, זינד פיעלע בעפירכטונגען אונד האָפפנונגען געקניפט וואָרדען. דיא פריינדע דער אָרדנונג אונד דיא אנהענגער דעם רוסישען קאיזערס פירכטעטען אם קראָנונגס-טאגע איינען נייען געוואלטשטרייך דער ניהיליסטען, איינע ערמאָרדונג דעם רוסישען קאיזער-פאארעס — אונד האָפפטען אבער אויך, דאס דער קאיזער אן דיעזעם האָכוויכטיגען טאגע זיינע גנאדע צייגען אונד מעהר פרייהייט אונד ערלייכטערונג זיינעם פאָלקע געוועהרען ווירד. נון זינד דיא בעפירכטונגען אונד האָפפנונגען ניכט איינגעטראָפפען; עס האט זיך נירגענדס איינע שפור פאָן איינער ניהיליסטישען רעגונג געצייגט; עס איזט, אלס ווען דיא ניהיליסטען גענצליך אויסגעראָטטעט ווערען; — אנדערערזייטס אבער צייגען אללע דיא אם 27-מאי ערשיענענען קאיזערליכען מאניפעסטע אונד קונדמאכונגען ניכט איינע שפור פאָן גנאדע אונד בארמהערציגקייט, ניכט איינע שפור פאָן דער ליעבע דעם קאיזערס צו זיינעם פאָלקע; ניכט איינען איינציגען האָפפנונגס-שטראהל פאָן פרייהייט אָדער ווענינגסטענס פאָן ערלייכטערונג דער ביזהעריגען פאָלקסבעדריקונג.

אללעס בלייבט אלזאָ ביים שלעכטען אלטען: רוסלאנד בלייבט רוסלאנד! דיא וואָרטע „פרייהייט אונד רוסלאנד" שטעהען צו איינאנדער זאָ, וויא פייער אונד וואססער. רוסלאנד אונד פרייהייט — דאס איזט גאר אונמאָגליך! אללע מאָנארכען פפלעגען אים אנלאס דער קראָנונג איינע אללגעמיינע בעגנאדיגונג פאָן פערברעכערן צו פערקינדען, אונד טויזענדע, וועלכע פיעלע יאהרע הינדורך, אים פינסטערן קערקער שמאכטעטען, ערבליקען פלעטצליך דאס ליכט דער פרייהייט אונד ערינערן זיך צייט איהרעס לעבענס מיט דאנקבארקייט אן דען אקט דער קראָנונג. אויך דער רוסישע קאיזער מוסטע זאָ עטוואס טהון, מוסטע אויך איינען דער פיעלען פערהאפטעטען אונד פערבאנטען דאס ליכט איהרער בעפרייאונג צייגען — אבער וואס פיר איין ליכט וואר דאס? — איין גאנץ קליינעס ליכטליין! — יא, פאָן אללען דיעזען האָפפנונגען אונד פערשפרעכונגען, דיא מאן זיך דא געמאכט, בעקאם מאן עבען נור איין קליינעס ליכטליין.

אין פיעלען רוסישען אָרטשאפטען וואָרדען דיא טאגע דער מאָסקויער קראָנונגס-פייערליכקייטען מיט יודענפערפאָלגונגען געפייערט. וויא איינע פעטערסבורגער דעפעשע אים געסטריגען „פעסטער ללאיד" מעלדעט, האבען אין דען גראָססען רוסישען שטעדטען, בארקאָוו אונד קיעוו, זאמסטאג, אם 26. מאי, אבערמאלס יודענפערפאָלגונגען שטאטטגעפונדען, עבענזאָ וויא דיעס אין ראָסטאָוו אינלעגנסט דער פאלל וואר. דיא יידישע בעפאָלקערונג איזט זעהר ארג מיסהאנדעלט וואָרדען.

אין דען צייטונגס-בעריכטען לעזען וויר, דאס דער רוסישע קאיזער נאך דער קראָנונג גראַטולאציאָנס-דעפוטאציאָנען זייטענס אללער קאָנפעססיאָנען עמפפאנגען, אבער פאָם עמפפאנגע איינער יידישען דעפוטאציאָן ווירד ניכט בעריכטעט. דער בעריכט-ערשטאטטער דעם „פעסטער ללאיד" אין מאָסקויא ערוועהנט בלאָס, דאס דער רוסישע קאיזער איינע דעפוטאציאָן דער „קראים" עמפפאנגען. — דיא קראים אין רוסלאנד ערפרייען זיך אימער איינער בעזאָנדערען גונסט דער רעגיערונג, נור לוידער דיא ווירקליכען יודען ניכט.

פאָר דער קראָנונג האט דער רוסישע קאיזער ווענינגסטענס מאנכע פערשפרעכונגען געמאכט. — יעטצט אבער, דא ער דיא קראָנונג גליקליך איבערשטאנדען אונד אם לעבען געבליעבען, ווירד ער ניכט איינמאל איין ליכטליין געבען. נאך דער קראָנונג בעקאם זאָגאר דער קאיזער דען מוטה, אָהנע מיליטערישע בעגלייטונג איינע רונדפאהרט דורך מאָסקוי צו מאכען, וואס זעהר פיעל הייסט. דער קאיזער ווירד ציפערזיכטליכער אונד זאמיט ווירד ער אויך דעספאָטישער, פאָלקס-בעדריקענדער ווערדען; זאָננטאג אבענד האטטע ער דיא גראָססארטיגע בעלייכטונג מאסקוי'ס בעזיכטיגט: דאס געדרענגע וואר אונגעהייער גראָס; דריי פערזאָנען זינד צו טאָדטע ערדריקט וואָרדען — אבער דעם קאיזער איזט ניכטס געשעהען! —

זיינען אויסווערטיגען מיניסטער ליעס דער רוסישע קאיזער פערקינדען, דאס ער נאך אויסען דען פריעדען ווינשע. היער הייסט עס: „דאס אָבערסטע ציעל דער רוסישען פאָליטיק איזט פריעדע פיר רוסלאנד אונד פריעדע פיר אללע: דאס רוסישע רייך איזט אָהנעהין אונגעהייער גראָס, אונד רוסלאנד האט עס ניכט מעהר נאָטהיג, דאס רייך ווייטער צו פערגראָססערן. רוסלאנד וויללע דאהער מיט דען איבריגען אייראָפעאישען גראָססמעכטען אין גרעססטעם פריעדען אונד הערצליכסטער פריינדשאפט לעבען."

היער ווירד אלזאָ פריעדע געהייכעלט, פריעדע נאך אויסען, דאמיט דיא רוסישע רעגיערונג אים איננערן אונגעשטערט דאס פאָלק בעססער בעדריקען אונד אונטעראָבען קאָננע.

דער געסטריגע „פעסטער ללאיד" שרייבט אין זיינעם לייטארטיקעל פאָלגענדעס: דער 27-טע מאי 1883 ווירד דער עראיננערונג געגענווערטיגער אונד קאָממענדער געשלעכטער ניכט פערלאָרען געהען. דער טאג, אן דעם דער רוסישע קאיזער, אָהנע ערמאָרדעט צו ווערדען, זיך דיא קראָנע אויפס הויפט זעטצען קאָננטע, ווירד צו דען גראָססען געדענקטאגען דער געשיכטע געערעכנעט ווערדען. אללע אויסלענדישען געזאנדטען אונד פרינצען, דיא זיך צור קראָנונג נאך מאָסקוי בעגאבען, אונטערליעסען עס ניכט, פאָר איהרער אברייזע פריהער „טעסטאמענט" צו מאכען; אבער דיא שטרענגע וואכע דער רוסישען פאָליציא וועהרטע יעדע געפאהר אב. דיא פאָליציא טהאט אללעס מענשענמעגליכע, אום דען קאיזער פאָר זיינעם „געליעבטען פאָלקע" צו שיטצען. — זאָ איזט דיא קראָנונג פאָללצאָגען וואָרדען אונד דער רוסישע קאיזער לעבט נאך! — דאס איזט דיא גראָססטע אונד איבערראשענדסטע נייאיגקייט, וועלכע דיא צייטונגען יעטצט ברינגען קאָננען. — אלעקסאנדער III ווירד נאך פאָלקס-בעדריקענדער אלס זיין פאטער אונד גראָספאטער רעגיערען. דער ערמאָרדעטע אלעקסאנדער II וואר נאך איין זעהר גנאדענרייכער קאיזער געגען זיינען נונמעהר געקראָנטען זאָהן אלעקסאנדער III. דער נייע קאיזער וויל פאָן פרייהייט אונד קאָנסטיטוציאָן גאר ניכט האָרען אונד וויל גאנץ רוסלאנד אין בעלאגערונגס-צושטאנד פערזעטצען. דער בעריהמטע איטאליענישע שטאאטסמאנן קאוואר האט אויף זיינעם טאָדטענבעטטע דען אויסשפרוך געטהאן: „מיט דעם בעלאגערונגס-צושטאנדע קאנן יעדער עזעל רעגיערען!" — דער זאטץ מאג פיעללייכט דאמאלס נאך געלטונג געהאבט האבען; היינטע איזט אבער מעהר ניעמאנד זאָ גייסטרייך אונד ניעמאנד זאָ דומם, דאס ער אין גראָססעם רייך מיט דעם בעלאגערונגס-צושטאנדע דויערנד רעגיערען קאָננטע; וויר גלויבען, דאס ערסט יעטצט אין רוסלאנד דער קאמפף אים אינגערן בעגיננען ווירד. ביז זאָננטאג וואר אין רוסלאנד דיא האָפפנונג אויף איינע גוטע ווענדונג נאך מאָגליך; זייט זאָננטאג איזט אויך דיעזע האָפפנונג געשוואונדען. — עס בלייבט אלזאָ ביים שלעכטען אלטען: רוסלאנד בלייבט רוסלאנד!

איין גראָססער קריעג.

ענדליך האט גאָטט נאך לאנגער פריעדענס-צייט דען צייטונגען אויך איינען קריעג בעשערט. דער לעזער מאָגע אבער יא ניכט ערשרעקען, ער ווירד דען שאלל דער קאנאָנען אונד דאס וואפפענגעקלירר ניכט הערען, וויל דער קאמפפ-פלאטץ ווייט, זעהר ווייט ענטפערנט איזט: דער קריעג דירפטע אונס אונגעפעהר זאָ בעריהרען, אלס אָב ער אירגענד אים מאָנדע געפיהרט וואָרדען וועהרע. דער קריעג איזט נעמליך אין דעם אייסערסטען אָסטען אזיענס אונד אים זידען פאָן כינא. — דער קאמפפ-פלאטץ איזט פאָן אונס אים גאנצען נור 1500 מיילען ענטפערנט.

אונד אום וואס האנדעלט עס זיך דענן היער? דאס אים אייסערסטען וועסטען פאָן אייראָפא ליעגענדע פראנקרייך בעקאם לוסט, איינע בעזיטצונג אים אייסערסטען אָסטען אזיענס צו האבען; עס וואָללטע אין דיעזער בעציעהונג ענגלאנד נאכמאכען, וועלכעס אין אללען וועלט-טהיילען בעזיטצונגען האט. שאָן אים יאהרע 1857 פעראייניגטען זיך ענגלאנד אונד פראנקרייך צום קריעגע געגען כינא אונטער דעם פאָרוואנדע, דאס דאָרט דיא פרעמדען זעהר הארט בעדריקט ווערדען. דער קריעג דויערטע ביז צום יאהרע 1860, ביז 25 טויזענד ענגלישע אונד פראנצאָזישע סאָלדאטען געגען דיא כינעזען איינען זיעג ערראנגען אונד דען זאָממער-פאלאסט דעם כינעזישען קאיזערס ביי פעקינג נידערבראנגטען. כינא מוסטע פריעדען שליעסען אונד דיא ענגליש-פראנצאָזישען פריעדענס-בעדינגונגען אננעהמען. אים זידען פאָן כינא, אם גראָססען וועלטמעערע, ליעגט דאס לאנד אנאם מיט 15 מילליאָנען איינוואָהנערן אונד ווירד פאָן איינעם איינענען קאיזער בעהערשט. דיא איינוואָהנער דיעזעס לאנדעס בעקעננען זיך צור בודדהיסטישען אָדער אינדישען רעליגיאָן. עס איזט איינע אייגענארטיגע רעליגיאָן, וועלכע פיעל פאָן דער יידישען אונד פיעל פאָן דער הינדישען רעליגיאָן האט. נאך דיעזער רעליגיאָן רעגיערט דיא וועלט איין האָכסטעס וועזען, אָהנע זיננליכע געשטאלט, דאהער אויך דורך קיין בילד דארשטעללבאר. ווער זיינע פפליכטען פאָללקאָממען ערפיללט, ווירד נאך דעם טאָדע מיט דעם האָכסטען וועזען פעראייניגט. מענשען-זעעלען, דיא אויף ערדען זינדהאפט געלעבט, ווערדען אין טהיער-קאָרפערן וויעדער געבאָרען (גלגול). דורך אונטערדריקונג אללער לידענשאפטען אונד געליסטע ערלאנגט דער מענש בעפרייאונג פאָן זעעלען-וואנדערונג. ביי אלל דעם בעפאָלגען דיא בודדהיסטען איינע ארט גאָטצען-דיענסט.

דיעזעס אנאם האט פאָר צייטען צום כינעזישען רייכע געהאָרט. דיא פאָרטוגיעזען וואָרען דיא ערסטען אייראָפאֶער, דיא זיך אין אנאם נידערליעסען. אים 17-טען יאהרהונדערטע קאמען פראנצאָזישע גייסטליכע נאך אנאם, אום בודדהיסטען צו קאטהאָליקען צו מאכען, אונד עס געלאנג איהנען אויך, דען קאיזער פאָן אנאם צו טויפען. דיא שפעטערן קאיזער אבער פערוואָרפען דאס כריסטענטהום אונד פערפאָלגטען דיא כריסטען אויף דאס גרויזאמסטע.

בענסגענאססען אין פראנקרייך; זיא בעזיטצען געמליך איהרע אויטאנאמיע, שטעהען יעדאך ניכט אונטער „לאנדעס-קאנצלייען", וויא עטווא היער אין אונגארן, זאנדערן אונטער זאגענאנגטען „קאנזיסטאריען". עס זינד דיעס קארפערשאפטען, דיא אויס ראבבינען אונד געבילדעטען פריוואט-לייטען צוזאממענגעזעטצט ווערדען אונד אין דערען האנד דיא לייטונג דער אינגערען פערהעלטניססע דער יודען ליעגט. וויא דעם „פעסטער ללאיד" פאם 25-טען דיעזעס אויס דער שטאדט טלעמסען אין אלגיער טעלעגראפירט ווירד, האט דארט אם ערוועהנטען טאגע דיא נייוואהל דער מיטגליעדער דעם יודישען קאנזיסטאריאומס שטאטטגעפונדען. דיא ראהע מענגע, דיא אויך אין אלגיער פאם גיפטע דעם אנטי-סעמיטיסמוס אנגעשטעקט איזט, שלייודערטע בייא דיעזער פייערליכען געלעגענהייט שטיינע געגען דיא פענסטער דער יודען-וואהנונגען. דיא יודען זעטצטען זיך צור וועהרע; עס ענטשטאנד איינע בלוטיגע שלעגערייא, וואבייא מעהרערע פערוואונדונגען פארקאמען. דיא בעהארדע שריטט יעדאך אלבאלד איין אונד ערגריפף דיא געאייגנעטען מאסרעגעלן, אום וויטערען אויסשרייטונגען איינהאלט צו טהון. (עס איזט צו ערווארטען, דאס דיא פראנצאזישע רעגיערונג דיעזע אפריקאנישען אנטי-סעמיטען געבוהרענד צינטיגען ווירד. זיא דארף עס ניכט דולדען, דאס אין איינער פראווינץ, וועלכע צו פראנקרייך געהארט, זאלכע אויסשרייטונגען געגען יודען אונבעשטראפט בלייבען זאללען!)

*(ראבע פיר איינע פערפיהרטע טאכטער.) אים גאראללא (אונגאריש פעסט, וואָ אונזער קאנגספאאר אים זאמטער אפטערס לענגערן איפענטהאלט נימטט) ווירד פאלגענדעס בעריכטעט: דיעזער טאגע מאכטען צווייא יונגע הערדשאפטס-בעאמטע, געמיטהליך רייטענד, איינען שפאציער-גאנג אינס פרייע. פלאטצליך קאם איין גרייזער מאנן, איינער דער אנגעזעהענסטען יודישען איינוואהנער דעם ארטעס, איהנען ענטגעגען, דער איף איינען דער יונגען ליטע צווייאמאל איינען רעוואלווער אבדריקטע מיט דעם רופע: „דא האסט דיא פיר מיינע טאכטער!" — דער יונגע מאנן ווארדע פאן איינער קוגעל אים בייבע אונד פאן דער צווייטען אן דער שולטער געטראפפען. דאך האטטע דערזעלבע נאך דיא קראפט, מיט הילפע זיינעס קאללעגען דיא פלוכט צו ערגרייפען. זא קאם עס, דאס דער גרייזע מאנן נאך פיערמאל שאס, אהנע יעדאך ווייטער יעמאנדען צו טרעפפען. דער יונגע מאנן שוועבט צווישען לעבען אונד טאד. דער גרונד דיעזער טהאט ליעגט אין דעם אומשטאנדע, דאס דער יונגע בעאמטע דיא טאכטער דעם גרייזען יודען פערפיהרט האטטע. דיעזער וואללטע אלזא אן דעמזעלבען פיר דיא שאנדע ראכע נעהמען, דיא דער יונגע מאנן איבער זיינע פאמיליע געבראכט. (מערקווירדיג היעבייא איזט, דאס דיא בלעטטער ניכט איינמאל מעלדען, אב דער גרייזע יודע פערהאפטעט ווארדע. וויא בעדויערליך דער פאלל איזט, זא פערדיענט איין עהרליבער, אין עהרען ערגרייטער פאטער געוויס קיינע אללצוהארטע שטראפע, וועגן ער זיך דאצו היגרייסען לאסט, אן דעם לייכטזינניגען שענדער זיינער טאכטער בלוטיגע ראכע צו איבען!)

*(ענדליך האט אויך בערעין איינגעשטאנדען!) דער אונטערזוכונגס-ריכטער האטטע מיט דעם לייב-הוסארען דעם ערמארדעטען מאלאטה אם מייסטען צו טהון, ביז ער איהן צו איינעם געשטענדניססע ברינגען קאנגטע. בערעין געשטעהט נון, דאס ער זיך וואהל מיט שפאנגא אונד פיטעלי פעראבערעדעט, וויגען הערדן צו בעריבען, אבער ניכט צו ערמארדען. פאן איינער בעטהייליגונג אדער גאר פאן איינער מיטוויססענשאפט אם מארדע וויל ער ניכטס וויססען. ער האסטע וואהל וויגען הערדן, זאגטע ער, דעננאך האבטע ער ניכט אן ראבע, זאנדערן נור אן דיעב, וויל ער געלד געברויכט. זאמיט זינד דיא אונטערזוכונגס-אקטען אין דיעזער אנגעלעגענהייט געשלאססען; דיא שלוספערהאנדלונג היעריבער ווירד שאן ענדע דעם נעכסטען מאנאטס שטאטטפינדען.

געשעפטסבעריכט.

וויענער-פרייזע.

קארן 7.30 7.70 גולד.

גערסטע, פוטטער-וואארע 7.10—7.45 גול. מאלצוואארע 7.70—7.90 גולד.

קוקורוץ 6.60—6.70 גולד.

האפער 6.20—6.80 גולד.

ריפס, פער אויגוסט-סעפטעמבער צו 14.— — 14½ גולד.

מעהלפרייזע (פער 100 קילאגראמם זאמט זאק, פרייא אב פעסט): נ' 0: 20 גולד. — קר'. נומ' 1: 19 גולד. 50 קר', נ' 2: 18 גול. 90 קר', נ' 3: 18 גולד' 30 קר. נ' 4: 17 גולד' 60 קר. נ' 5: 15 גולד' 80 קר. נ' 6: 14 גולד. 80 קר. נ' 7: 13 גולד' 80 קר. נ' 8: 12 גולד' 70 קר. נ' 8a: 11 גולד. 40 קר. נ' 8b: 9 גולד' 40 קר. פיינע קלייע 4.60 גולד. גראבע קלייע 4.— גולד.

הילזענפריכטע: ערבסען אונגארישע 9.50—11 גולד. לינזען 8—9.50 גול. פיזאלען גראסע וייסע 10 גולד. צווערגעל-באהנען 11—12.50 גול. ראהע הירזע 7.35 גול. הירזע בריין 11.50—12 גול. מאהן גרויער 28.— גולד. בלויער 30—32 גולד. — קיממעל 30—32 גולד. האנפזאמען 11.— גולד. לייזאמען 11—12.— גולד. (אללעס פער 100 קילא.)

שפיריטוס. נייע מעטהארע, אים קליינען 32.50 גולדען. — אלטע מעטהארע 34—34.25 גולד. פער 10000 ליטער פערצענט.

קארטאפפעלן צו 3—3.20 גולד.

צוועטשקען: באסנישע 25.90 — 26.80 גולד. סערבישע צו 24—25. גולד.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) באנאטער איף שלום צו 18.25 גולד. —

צוקער. ראפינארדע 41.50—46 גולד. — מעליסע 43.25—44 גולד. ווירפעל-צוקער 42.75—47.50 גולד.

אונשליטט (הלב) 51—52 גולד.

ריבאל צו 46 גולד. פער מעטרצ.

רעפס-קוכען 6.— גולד.

פעטראלעאום 24.75 גולד.

שאפ-פעללע. אין פאריגער וואכע ווארדען 25000 שטיק פערשיעדענער גאטטונגען פערקויפט. אונד צוואר: דייטש-וואללינע 2.80—4.50 גולדען פער פאאר. — סערבישע אונד בולגארישע 135—142 גולד. באטשקער אונד באנאטער 2.60—2.80 גול פער 100 שטיק, קראאטישע אונד באסנישע 30—40 גולד. טירקישע אונד מאצעדאנישע 38—40 גולדען פער 56 קילא. (אללעס פער 7 פערצענט ראבאט)

לאמם-פעללע וועבענבירגער צו 85—92 גולד' פער 1/2 שטיק.

הייטע פער 100 קילא, טראקענע אונגארישע אכסען-הייטע 13—11 קילא צו 94—95 גולד. דעטטא קיה-הייטע 8—9 קילא 104 108 קילא. ראסהייטע 12.50—13.50 גולד' פער פאאר. קאלב-פעללע אהנע קאפפע 220—221 גולד. מיט קאפפען 205—210 גולד.

לעדער. געפאקטעס פונדלעדער פאן 25—28 קי — — גולד. — איינמאל פערזעטצטע טערצען פאן 10—14 קילא 158—162 גולד. צווייאמאל פערזעטצטע טערצען 16—18 קילא צו 162—164 גולד. אונד דרייאמאל פערזעטצטע טערצען 19—21 קילא 164—166 גולד. — אבעראלעדער: קיה-הייטע נעגערבטע 5—6 קילא 225—240 גול. נעצאגענע 6—7 קילא 210—220 גולד.

קאלב-פעללע. נעגערבטע 6—9 קילא 345—375 גולד. בריינע 9—12 קילא 425—465 גולד.

שאפוואללע. אין פאריגער וואכע וואר דאס געשעפט שוואך, עס ווארדען 100 מטרצ' צינאיא צו 50—60 גולד' פער 56 קילא פערקויפט.

פעסטער-פרייזע.

ווייצען, פערקויפט ווארדען 20000 מעטערצ. פרייזע: אונגאריש-ווייצען 77—82-קילא 10.90 11.50 גול' פער מעטערצענט.

קארן, אונגארישע 68—77-קילא 8 — 8.40 גולדען פער מטרצ'.

גערסטע בלאואנישעס 60—64-קילא 8 — 10.50 גולדען.

האפער אונגארישעס 7.— — 7.15 גולדען פער מעטער-צענטנער.

ווייצענמעהל נ' 0: 19.25—20.50 גולד. נ' 1: — 19 — 19.50 גולד. נומ' 2: 17.25—18.25 גולדען. נ' 3: — 16.— 17.— גול' אללעס פער מטרצטר.

קארןמעהל נ' 1: 13.75 — 15.— גולד. — נ' 2: 11.25—13.— גולד' פער מטרצטר.

שפיריטוס 32.75 — 33 גולדען פער 10000 לטער-פערצענט.

ריבאל 40—40.50 גולדען פער 100 קילא.

לאטטא-ציעהונג פאם 26. מאי 1883.					
בודאפעסט	85	3	10	30	24
לינץ . . .	80	60	37	65	67
טריעסט	50	48	88	65	20

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר ברי"ן רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע ווייצען	קוואליטעט פר.הקטאל.	פער 100 קילאגראממ
נארד-אונגארישער	75	.
" "	76	
" "	77	9.65—9.70
" "	78	9.75 9.80
" "	79	9.85—9.90
" "	80	10.——10.05
" "	81	10.05—10.10
פעסטער-באדען	75	.
" "	76	
" "	77	9.95—10.—
" "	78	10.05—10.15
" "	79	10.20—10.30
" "	80	10.35—10.40
" "	81	10.45—10.50
טהייס	75	.
" "	76	.
" "	77	10.——10.05
" "	78	10.10—10.20
" "	79	10.25—10.35
" "	80	10.40—10.45
" "	81	10.50—10.55
ווייסענבורגער	76	
" "	77	9.95—10.—
" "	78	10.05—10.15
" "	79	10.20—10.30
" "	80	10.35—10.40
" "	81	10.45—10.50

פריכטע	קוואליטעט פר. הקטאל.	פער 100 קילאגראממ
קארן	70 —	7.70—7.50
גערסטע מאלץ	62	——
" פוטטער	62	7.20—6.90
האפער	40	6.80—3.40
קוקורוץ באנאטער	75	6.75 6.70
אנדערע	73	6.60 6.65
הירזע	—	———

טערמינען	פער הערבסט	פער 100 קילא
ווייצען	.	10 23
	.	—.—
קוקורוץ	.	—.—
גערסטע	.	—.—
האפער	.	—
	.	6.65
	.	—.—
ריפס		—.—

זאק מעהל	נומער	קר. פל.
. . . .	0	20 —
. . . .	1	19 50
. . . .	2	18 90
. . . .	3	18 30
. . . .	4	17 60
. . . .	5	15 80
. . . .	6	14 80
. . . .	7	13 80
. . . .	8	13 70
. . . .	8½	11 40

דער זאק צו 100 קילאגראמם מיט זאק פרייא באהן.

שפיריטוס	קר. פל.
אלטע מעטהארע פרעמדעפע . . .	34 —
" נייע " קארטאפעל . . .	31 50

קורז-טאבעללע פאם 26. מאי.

געלד-קורז

	פל.	קר.
ווענער-אפיא	100	—
דוקאטען	5	66
עסטערייכ-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס) . . .	9	51
נאפאלעאנד'אר	9	51
דייטשע רייכסבאנקנאטען . . .	58	55
20 מארק-שטיקע	11	72
פאפיר-רובעל	1	19

לאזע.

	פל.	קר.
1854-ער 4-פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	120	—
1860-ער " גאנצע . . .	135	—
דעטטא האלבע . . .	139	—
1864-ער לאזע צו 100 גולדען . . .	170	—
דעטטא 50 " . . .	170	50
ראבא רעגולירונגס	37	—
טירקען-לאזע	26	—
קרעדיט-לאזע	170	—
קלארי-לאזע צו 40 גולדען . . .	38	—
דאנוי-דאמפפשיפפאהרטס-לאזע . . .	108	—
אינזבורקער לאזע . . .	20	—
קעגלעוויטש לאזע צו 10 גולדען . . .	20	—
קראקויער לאזע " 20 "	18	—
אפנער לאזע " 40 "	40	—
פאלפי לאזע " 40 "	36	—
רודאלפס לאזע " 10 "	20	—
סאלם לאזע " 10 "	51	—
ואלדשטיינער לאזע " 20 "	22	—
סט.-גענאאיס לאזע " 40 "	45	—

לאזע.

	פל.	קר.
סטאניסלויס לאזע צו 20 גולד. . .	22	—
פריימסטער לאזע " 100 . .	127	—
דעטטא " 50 " . .	64	—
וואלדשטיין-לאזע " 20 . .	28	—
וויינדישגרעץ " 20 " . .	37	—
אונגארישע פרעמיען-לאזע צו 100 גולד.	114	50
[illegible] . .	110	30
[illegible] .	123	—

ווערטה-פאפיערע

	פל.	קר.
	—	
אונגאריש. גאלדרענטע 6%	120	25
דעטטא " צו 4% . . .	89	25
אונגאריש. פאפיר-רענטע . . .	87	60
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען .	100	—
טעמעשוואר באנאטער . . .	98	—
זיעבענבירגישע . .	99	—
גאליציישע . .	99	
בוקאווינא . .	98	—
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען .	138	—
ווינצערגוטס-אבלאזונגס-אבליגאציאנען .	97	50
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באדענ-קרעדיט צו 5 אינהאלב פערצענט .	101	—
דער אונגארישען היפאטהעקען באנק צו 5½ פערצענט .	101	75
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענ-קרעדיט-אנשטאלט צו 5½ פערצענט	98	50
דער פעסט.-באדען . .	98	—
נארד-פעסט-באדען .	159	25

Eigenthümer und verantwortlicher Redakteur: M. REIS.

Budapest, 1883. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

דיעזע געזאנדטען מאכטען עס ניכט וויא איינסט די „מרגלים", וועלכע דאס הייליגע לאנד שמעהטען; זיא שיקטען פיעלמעהר זעהר בעגייסטערטע בעריכטע אן די ערוועהנטען קאָמיטע'ס איבער די פּאָרציג־ליבקייט ניכט בלאָס דעס „גרונד אונד באָדענס", זאָנדערן אויך אללער זאָנסטיגען פערהעלטניססע אין פאלעסטינא. היעדורך ערמונטערט, גאבען די קאָמיטע'ס גראָסע סוממען צור ערווערבונג פאָן גרונד אונד באָדען אין פאלעסטינא הער. איבערדיעס פער־זאהען זיא די איסוואנדערער מיט אללען נאטהי־גען אקער־געראַטהען, דאמיט זיא גלייך ביי איהרעם אנלאנגען אין פאלעסטינא זיך אונגעהינדערט דעם אקערבויא ווידמען קאָננען. אונטער דען איסוואנדע־רערן גאב עס דענן אויך רעכט פיעלע בעמיטטעלטע לייטע, די איינער אונטערשטיטצונג זייטענס דער קאָמיטע'ס ניכט בעדירפטען אונד זאלכע אויך ניכט בעאַנשפּרוכטען. אללײן די פערהעלטניססע אין פאלעסטינא וואַרען פיר די איינוואנדערער זאָ אונ־גינסטיג, דאס דיעזע ארמען פאלעסטינא־איסוואַנ־דערער נימעהר וויעדער שאַארענווייזע היימקעהרען; אונד אין וועלך יעממערליכעם צושטאנדע: אללע זינד זיא נון אנגעוויעזען אויף די בארמהערציגקייט איהרער גלייבענסגענאָססען. די וואַהלהאבענדען לייטע זינד פאָן אללעם ענטבלאָסט צוריקגעקעהרט. וויר זינד אין גראָססטער פערלעגענהייט, וויא וויר דיע־זעם אללגעמיינען יאממער אבהילפע לייסטען זאללען.

* (איין יידישער קירכענ־פּארשטעהער.) דאס אין דעבּרעצין ערשיי־נענדע פּאָליטישע בלאטט „דעברעצען" מעלדעט: דיעזער טאגע רייזט דער יידישע איינוואהנער איים באסארמעני, הערר איגנאַץ ציניק, נאך טורין (איטא־ליען), אום דעם גרייזען קאָשוטה איינען בעזוך אב־צושטאטטען. דיעזער בעזוך דירפטע זעלבסט דיע־זעם גראָססען פאטריאָטען רעכט אינטערעססאנט זיין. הערר ציניק איזט נעמליך איין זאָלך האָבנעאַב־טעטער פאטריאָט, דאס די קאלוויניסטישע געמיינדע אין באסארמעני איהן, טראָטצדעם ער יידע איזט, צו איהרעם קירכען־פאָרשטעהער וועהלטע; זעלבסט דער גרייזע קאָשוטה, דער דאָך זאָ פיעלעס ערלעבט אונד זאָ פיעלעס געזעהען, דירפטע קוים נאך איינען יידען געזעהען האבען, דער דאס אמט איינעס פאָר־שטאנדעס דער עוואנגעלישען קירכע בעקליידעט! (וויר שטעללען אונס די זאכע וויא פאלגט פאָר: געוואָהנליך איזט די גרונד־הערשאַפט אויך פאָר־שטאנד דער אויף איהרעם גוטע בעפינדליכען קירכע. הערר איגנאַץ ציניק דירפטע דעמנאך איינענטהימער אדער וויענינגסטענס פעכטער יענעס גוטעס זיין, אויף דעם די קאלוויניסטישע קירכע אין באסארמעני שטעהט, וועסהאלב דאס אמט איינעס קירכען־פאָרשטעהערס איהם דענן אויך פאָן רעכטסוועגען צוקאממט!)

* (נאכוועהען צו דען יודענ־קראוואללען.) וויר האבען איממער די אורטהיילע ערוועהנט, וועלכע די געריכטע איבער די יודען־פּלינדערער אין דען פערשיעדענען אָרטען דעס פרעסבורגער קאָמיטאטס פאָן צייט צור צייט געפאללט. איינע פרעסבורגער דעפּעשע פאָם 28־טען דיעזעס מעלדעט נון: „אויך איבער די טהיילנעהמער אן דען אים סעפּטעמבער פאָריגען יאהרעס אין סענט־געאָרגען שטאטטגעהאבטען יודענ־קראוואללען פאללטע היינטע דער פרעסבורגער געריכטסהאָף איין שטראַף־אורטהייל. ניכט וועניגער אלס 12 בע־וואָהנער פאָן סענט־געאָרגען ווארדען וועגען רויב, פּלינדערונג אונד געוואלטטהעטיגקייט פעראורטהיילט אונד צוואר צו איינער קערקער־שטראפע פאָן זעכס ביז אנדערטהאלב מאָנאטע. — דאס מערקווירדיגע היע־ביי איזט, דאס זאָוואָהל דער שטאאטס־אנוואלט, אלס אויך די פעראורטהיילטען די אפּפעללאציאָן אנמעלדעטען. דעם שטאאטס־אנוואלט ערשיען אלזאָ דאס דיעזען יודען־פּלינדערערן צוערקאנטע שטראַפאויסמאאס צו גערינג, וועהרענד דאסזעלבע פאָן דען פעראורטהיילטען זעלבער אלס צו האַרט בעטראכטעט ווירד. נון, וויר ווערדען זעהען, אב די אבערען אינשטאנצען דיעזעס שטראַף־אויסמאאס הערואבמינדערן ווערדען. עס איזט דאָך האָבסט דרינגענד, דאס די יודען־פרעססערישען אנטי־סעמיטען פיר איהרע פערברעכערישען אויסשריי־טונגען ענדליך רעכט עמפּפינדליך געציכטיגט ווער־דען, דאמיט דיעזע ציכטיגונג איין פיר אללעמאל אויך אלס אבשרעקונגס־מיטטעל דיענע! (למען ישמעו ויראו ולא יזידון עוד!)

* (איין אונגארישעס געזעטץ געגען די בלוט־בעשולדיגונג.) וויר לעזען זאָעבען אין איינעם „וויענער יאהרבוכע" פאָלגענדעס: „די יידישע געמיינדע צו טארנאָוו (גאליציען) רייכטע שאָן אים יאהרע 1844 אן דען דאמאליגען קאַיזער פערדינאנד אין מאַיעסטעטס־געזוך איין, אין וועלכעם עס אונטער אנדערם הייסט: „אין גאליציען טויכען פאָן צייט צו צייט בלוט־בע־שולדיגונגען געגען די יודען אויף, די וואָהל נאכ־טרעגליך אלס ערדיכטעט אונד ערלאָגען זיך הע־רויסשטעללען, אבער דעננאָך ביי דעם פאָלקע איינע פערביטטערונג געגען די יודען צוריקלאס־סען. זאָ ארבייטעטע אים יאהרע 1839 איינע בריסט־ליכע טאגלאָהנערין הערר ביי דעם בויע איינעס יידישען הויזעס. דאָך שטירצטע דיעזע דורך אונ־פאָרזיכטיגקייט פאָן דער לייטער הערואב אונד בליעב אָהנמעכטיג אויף דעם ערד־באָדען ליעגען. מאן ליעס זאָגלייך איינען ארצט רופען, דער דיעזער טאגלאָה־נערין „צור אָדער" ליעס, וואָרויף זיא וויעדער צו זיך קאם. — קורצע צייט דאַרויף גינג זיא, פאָן באָזען מענשען אנגערייצט, צור היעזיגען אָרטסבעהאָרדע אונד מאכטע די אנצייגע: די יודען העטטען זיא לענגערע צייט הינדורך אין איינעם קעללער איינגע־שפּעררט געהאלטען, אום פאָן איהר פיר דאס אָס־טערפעסט (פסח) בלוט צו ערהאלטען. ערסט אלס די יודען אן איהרעם קאָרפּער איינען „אויסזאטץ" בעמערקטען, וואורדע זיא פרייגעלאססען, וויל די יודען ערקלערטען: דאס בלוט איינער „אויסזעטצי־גען" זייא אונריין אונד פיר די בענוטצונג ביי דען „מצות" דאהער אויך אונגעאייגנעט. — דאס געריכט צו ר ז ע ש א ו ליעס זאָגלייך אויף גרונד דיע־זער אבגעשמאקטען ערדיכטונג מעהרערע אנגעזע־הענע יודען אים טארנאָוו פערהאפטען. דיעזע אפּ־פעללירטען נאטירליך. די צווייטע אינשטאנץ ער־קאננטע זאָגלייך, דאס די גאנצע אויסזאגע נור איים דאס פאָראורטהייל אונד באָזהייט ענטשפּראנג. דיעזע אָרדנעטע דענן אויך די זאָפּאָרטיגע פרייילאססונג דער פערהאפטעטען יודען אונד געגענליבע ניעדער־שלאגונג דעם שווינדעל־פּראָצעססעס אן. אללײן דיע־זעס געריכטע אורטהייל פערמאָכטע דעננאָך ניכט, איים דען הערצען דעס פאָלקעס דען אבערגלויבען צום שווינדען צו ברינגען, דאס די יודען פיר איהר פסח־פעסט ווירקליך כריסטען־בלוט בעדירפען. זאָ קאם עס, דאס איים מערץ דיעזעס יאהרעס (דאס הייסט: דעם יאהרעס 1844) זאָגאר איין געריכטס־בעאמטער ביי דער טארנאָווער שטאדט־בעהאָרדע די אנצייגע מאכטע, דאס ער מיט איינעם 8־יעהריגען קנאבען, דער ביי איהם אין דיענסטען שטאנד, דורך די יודען־גאססע גינג, דיעזער אבער אלסבאלד פאָן זויגער זייטע פערשוואנד. די יודען מיססען דען קנאבען געראַבט האבען, אום פאָן איהם פיר דאס הערראנגאהענדע יידישע אָסטער־פעסט בלוט צו ערהאלטען! — אויף גרונד דיעזער אנצייגע וואור־דע די יודען־גאססע זאָגלייך זאָרגפעלטיג אבגע־שפּעררט: 80 מאנן מיליטער נעבסט איינער גאנצען שאאר פאָן פאָליציי־מאַננערן אונד פינאנץ־וועכטערן אונטערזוכטען אללע יודען־הייזער: מאן דראנג אין די צוממער, אין די קאממערן, אין די קעללער; מאן ריס אללע קיסטען אונד שרענקע אויף — נאַ־טירליך אָהנע עטוואס צו פינדען. — דער ערוועהנטע בעאמטע, היעמיט נאך ניכט צופריעדען, איילטע נון צום רזעשאָוער בעצירקס־געריכטע, וועלכעס מיט פריידען די געלעגענהייט ערפאסטע, אום נייערדינגס איינע אונטערזוכונג געגען די יודען אנצואָרדנען. צעהן טאגע פערפלאָססען, אונד דער קנאבע קאם ניכט צום פאָרשיין. די גערייצטהייט אונטער דער בעפאָלקערונג וואורדע מיט יעדער שטונדע געשטיי־גערט, אונד די אונגליקליכען יודען בעפירכטעטען מיט רעכט דען איסבּרוך דער פאָלקס־וואוטה. זיא זאהען דא נור איינע רעטטונג, וועגן דער פער־

אונד פיר זיינע וויעדער־איינזעטצונג צום קאָניג געאָפּפערט, אונד ער דאַרף דיעזעס לעבען, וועלכעס דורך דאס בלוט זאָ פיעלער טייערער מענשען ערקויפט ווארדע, ניכט זאָ לייכט־זיננינג איינעס שפּיעל זעטצען. דאס לעבען געהאָרט ניכט איהם, זאָנדערן זיינעם פאָלקע, אונד ער דאַרף עס ניכט זאָ לייכט אָפּפערן."

„אונד דאָך האבע איך קיינען אנדערען אויסוועג!"

„זאָ הארען זיא מיך אן! (ערווידערטע אלעקסיס נאך איינעם וויילכען) איך וויל אויף דעם קאממפּף־פּלאטצע ער־שיינען אונד דאס דועלל פערהינדערן. וויא איך דאס בע־ווערקשטעלליגען ווערדע, דאס איזט מיינע זאכע; איך ברינגע דיעסעם דאס גראָסטע אָפּפער, אבער איך ווערדע נור מיינע לעבען, ניכט אבער איך מיינען נישען דיר אָפּפערן. די פּאָלנען היעפאָן ווערדען זאָוואָהל א י ה ם, אלס מ י ר [illegible]

[illegible]

איהר בעגלייטער וואר בלאָס ווילדראַק. שאָן צאָגען זיא איהרע שווערטער — אלס פּלאָטצליך דר' ראָסטעסטער אונד אלעקסיס לעע פאָר דען דועללאנטען ערשיענען.

דאס מערבען וואר איבערראַשענד בליך — אונד אויך עוועראַרד ערשראַק פאָר דעם פּלאָטצליכען ערשיינען זיינער געליעבטען. „מיינע הערען! (ריעף אלעקסיס מיט פאַס־סונג) דיא זינד ערשטויגט, מיך היער צו זעהען; דיא זאללען נון דען גרונד מיינעס היערזיינס קעננען. איך ווייס, דאס איך די אורזאכע איהרעס שטרייטעס בין אונד האבע איין פיעל צו גראָסעס אינטערעססע דאבייא, דען שלימסטען פאָללען פאָר־צובייגען, אלס דאס איך שווייגען זאללטע. איינען שריטט צו טהון, דער דעם שטרייטע איין ענדע מאכט! — הערר! (ריעף היער אלעקסיס דעם קאָניג צו) האבען איהרע עדלען געדאנקען, האבען איהרע ערינערונגען אן איהרע איינענען [illegible]

[illegible]

וועגן איך נור עטוואס ביא דיר געלטע, זאָ ווירסט דו מיינעם בעפעהלע געהאָרכען!"

אלעקסיס! (זאגטע עוועראַרד מיט ליידענשאַפט) דו ביזט די טאכטער איינעס אין עהרען ערגרויטען הויפּטמאנס; דו ביזט די שוועסטער איינעס סאָלדאטען: דו ווייסט נון, וואס ריטטער־ אונד סאָלדאטענ־עהרע איזט! דו האסט פאָטער אונד ברודער אין די שלאכט ציעהען געזעהען, האסט זיא דאָפאן ניכט אבגעהאלטען, האסט אויך ניכט גע־וויינט, וויל דו דאס פיר עטוואס נאטירליכעס געהאלטען — אונד געראדע דיעזעס [illegible] צייגטע די איינען אויסעראָרדענטליכען גראד פאָן אינטערעססע אונד ווינשטע, דאס איך [illegible] פאָם דועללע אבשטעהע. — דו בריינגסט מיר נור צו זאגען, דאס די איהן ליעבסט, דאס ער דיר דער טהייערסטע אויף ערדען איזט — [illegible]

איינע שרעקליכע כריסטען-פערפאלגונג בעגאנן אין אנאם אים יאהרע 1844 אונד דויערטע פאללע 10 יאהרע, ביז דיא פראנצאזען אים יאהרע 1854 זיך פעראנלאסט זאהען, איינען קריעג געגען אנאם צו אונטערנעהמען. דיא פראנצאזען עררינגען איינען גליקליכען זיעג, עראבערטען איינע אם מעערע ליעגענדע לאנדשטרעקע אנאם'ס, נעמליך דיא שטרעקע, דיא מאן „קאבינ-בינא" הייסט, וואהער זיא אויך דיא בעקאננטען קאבינ-בינא היהנער נאך איראפא בראכטען, איבער וועלכע זייגערצייט פיעל דאריבער געשטריטטען וואורדע, אב זיא פאן יודען געגעססען ווערדען דירפען; דאס הייסט: אב זעלבע צו דען „עופות טהורים" געהארען: פאן היער האלען דיא פראנצאזען דען מייסטען צימממט אונד קאמפער, אונד אויסערדעם נאך פיעל גאלד, זילבער אונד עבענהאלץ.

יעטצט ווירד נון דיא פראנצאזישע בעזאטצונג אין קאבינ-בינא פאן דען בודדהיסטען אין אנאם בעקעמפפט. אם 26-טען דיעזעס מאנאטעס היעלט עס דער דארטיגע פראנצאזישע קאממאנדאנט פיר נאטהווענדיג, מיט דער פראנצאזישען ארמעע פארצוריקען. דיא צאהל דער בודדהיסטען וואר אבער בעדייטענד שטערקער; דיא פראנצאזען מוסטען דען ריקצוג אנטרעטען, וואביא דער פראנצאזישע קאממאנדאנט אונד 56 סאלדאטען געטאדטעט אונד 51 פערוואונדעט וואורדען. — דיעזע ניעדערלאגע עררעגטע אין פאריז איינע אונגעהייערע איפרעגונג; דאס פראנצאזישע פארלאמענט וואורדע זאפארט צו איינער אויסעראָרדענטליכען זיטצונג איינבעריפען, וועלכעס דען איינשטיממיגען בעשלוס פאססטע, אללעם נאטהיגע געלד פיר דיא פארטפיהרונג דעס קריעגעס געגען אנאם צו בעווילליגען, דאמיט פראנקרייך פיר זיינע רוהמרייכען קינדער, דיא אים ווייטען אנאם געטאדטעט וואורדען, ראכע איבען קאננע. זאפארט וואורדע פאן דער זיד-קיסטע פראנקרייכס איין גראסעס קריעגס-שיפף מיט פיעלען סאלדאטען נאך אנאם אבגעשיקט. דיעזעס פראנצאזישע קריעגס-שיפף ווירד אינדעס וועגען דעם ווייטען וועגעס ערסט אם 2. יולי אנאם ערדרייכען קאננען.

נון, ווענן פראנקרייך איינע גראסע מיליטערמאכט געגען אנאם שיקט, זא ווירד דיעזעס לייכט בעזיעגט ווערדען קאננען. — אבער איינע זאכע איזט צו בעפירכטען, דאס זיך כינא דא הינינמישען אונד זיינען גלייבענסגענאססען אין דעם בענאכבארטען אנאם צו הילפע איילען ווירד. יא, עס איזט מאגליך, דאס זיך דיא כינעזען דען הערראנגאהענדען פראנצאזישען קריעגס-שיפפען ענטגעגענווערפען אונד זיא אויך פערניכטען ווערדען!

אללענפאללס איזט דער קריעג צווישען פראנקרייך אונד אנאם נונמעהר בעשלאססענע טהאטזאכע.

דיעזער פראנצאזיש-אנאמישע קריעג קאנן דורך דיא איינמישונג כינא'ס איין זעהר פערוויקעלטער ווערדען; — אבער אונס אינטערעססירט דיא זאכע גאר וועניג, אונד וויר וואללטען נור אונזערען לעזערן מיטטהיילען, דאס דאך נאך אירגענד אויף דער וועלט איין קריעג עקסיסטירט — אונד גלייכצייטיג זינד זיא דאריבער בעלעהרט וואָרדען, דאס אויך איין לאנד אנאם אויף דער וועלט עקסיסטירט, וואָ איין איינגעבארענער גלייבע אונטער דעם נאמען „בודדהיסמוס" הערשט! —

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(האכצייט אים הויזע ראטהשילד.) וויא וויר בערייטס פאר איינעגען מאנאטען געמעלדעט, וואורדע איינע טאכטער דעס פאריזער ראטהשילד ברויט מיט דעם יידישען באנקהיר-אינהאבער מאריין אפרתי, דער איינענטליך אים האללאנד אבשטאממט. אלליין דורך גליקליכע שפעקולאציאנען אים געטריידע-געשעפטע וואורדע דאס הויז אפרתי זא רייך, דאס עס פאסט איינע זאלבע שטעללונג אין פאריז איננעהאט, וויא דאס וועלטהויז ראטהשילד. וויא נון אים פאריז געמעלדעט ווירד, ווירד דיא האכצייט שאן נעכסטען מאנאט שטאטטפינדען. דער יידישע קאפעללמייסטער דער גראסען פאריזער אפער, העדר קאהען, האט פיר דיעזע האכצייט איינענס אין העבראאישעס ליעד געדיכטעט, וועלכעס ער אויך אין מוזיק געזעטצט, דאמיט דאסזעלבע ביא דיעזער האכצייטס-פייערליכקייט געזונגען ווערדע; (דאס דירפטע וואהל דאס ערסטע העבראאישע געדיכט זיין, פיר וועלכעס דער פערפאססער געוויס שיינע דוקאטען אלס בעלאהנונג ערהאלטען ווירד!) גלייכצייטיג ווירד אים פאריז געמעלדעט: „אם 29. מאי פאנד פאר דעם באנקהויזע ראטהשילד איין קאמישער איפלייף שטאטט. עטווא 50 יודען אים רוסלאנד פערזאממעלטען זיך נעמליך פאר דעם ערוועהנטען באנקהויזע אונד פערלאנגטען, דאס מאן זיא צו ראטהשילד פיהרען זאללע, דען זיא פערזאנליך שפרעכען וואללטען. אלס דיא באנק-בעאמטען ערקלערטען, דאס דיעזער וואונש ניכט ערפילט ווערדען קאננע, דא מאכטען דיא לייטע פירכטבארען שפעקטאקעל; זיא שריען, דאס מאן איהנען „בראד אונד געלד" געבע, דא זיא זאנסט אללעס צערטריממערן ווירדען. זיא בענאהמען זיך זא ווטהענד, דאס פאליציא געהאלט ווערדען מוסטע, אום זיא אויסאיינאנדער צו יאגען." (דא דיא טאכטער ראטהשילד'ס איינען יודען ריסישער אבשטאממונג הייראטעט, זא דירפטען דיא איינגעוואנדערטען ריסישען יודען דער אנזיכט געוועזען זיין, דאס זיא נונמעהר אללע דיא „מחותנים" ראטהשילד'ס זינד, דער זיא פערזאנליך עמפפאנגען אונד אין זיין הויז אויפנעהמען מיססע!)

*(דיא יודען אין בולגאריען.) אויס זאפיא (הויפטשטאדט פאן בולגאריען) ווירד פאלגענדעס געשריעבען: „ביא דער ערריכטונג דעס פירסטענטהומס בולגאריען וואר דיא אללגעמיינע בעפירכטונג, דאס דיעזעס לאנד אין בעצוג אויף דיא יודען איין צווייטעס רומעניען ווערדען ווירדע. זא וויא מאן פאן עוויגען יודענפערפאלגונגען אין רומעניען הארטע, זא בעפירכטעטע מאן, דאס אויך אין בולגאריען זאלך טרויריגע עראייגניססע זיך פארטוועהרענד וויעדערהאלען ווערדען. גליקליכערווייזע האט זיך דיעזע בעפירכטונג אלס איינע גרונדלאזע ערוויעזען. דיא יידישען אונטערטהאנען דעס בולגארישען פירסטען אלעקסאנדער ערפרייען זיך דער פאללסטען בירגערליכען אונד פאליטישען רעכטע אונד ווערדען פאן איהם, וויא אויך פאן זיינער רעגיערונג אין יעדער ווייזע בעגינסטיגט. דיא רעגיערונג מאכט זיך אום דיא הערנאבילדונג דער יידישען יוגענד פערדיענט. דיא אין זאפיא פאן דער יידישען אלליאנץ געגרינדעטע יידישע שולע בעקאממט פאן דער רעגיערונג איינע יעהרליכע אונטערשטיטצונג פאן 2000 פראנקס אונד פאן דער שטאדט זעלבער 3000 פראנקס. אויך דיא הייצונג דער שולע געשיעהט אויף קאסטען דעס שטאאטעס." (אויך וויר האבען בערייטס אינלענגסט איבער דיא יודענ-פריינדליכקייט דעס פירסטען פאן בולגאריען בעריכטעט.)

*(צוריקוואנדערונג אויס פאלעסטינא.) אויס בוקארעסט ווירד דער וויענער „נייצייט" בעריכטעט: נירגענדס וואורדע מיט זאלך ווארמעם אייפער אונד זאלך גראסען געלד-אפפערן דאראן געארבייטעט, דאס דיא הארט פערפאלגטען יודען נאך פאלעסטינא אויסוואנדערן מאגען, אלס עבען היער אין רומעניען. דער גראסטע טהייל דער רוסיש-יידישען פליכטלינגע וואורדע בעקאננטליך נאך אמעריקא געשיקט. אנדערס פערהיעלט עס זיך יעדאך מיט דען רומעניש-יידישען אויסוואנדערערן, דיא פאן אמעריקא דורכאויס ניכטס וויססען מאכטען אונד בלאס פיר דיא אויסוואנדערונג אין דאס הייליגע לאנד שווערמטען. עס האבען זיך דענן אויך אין פערשיעדענען שטעדטען רומעניענס אייגענע „קאמיטעס" געבילדעט, וועלכע ניכט בלאס געלד-זאממלונגען צור אונטערשטיטצונג דער אויסוואנדערער פעראנשטאלטעטען, זאנדערן נאך פיעל מעהר טהאטען. זיא ענטזאנדטען נעמליך פראקטישע מעננער נאך פאלעסטינא, דאמיט דיעזע דארט דיא פערשיעדענען געגענדען גענוא פריפען אונד פיר דיא אויסוואנדערער געאייגנעטען „גרונד אונד באָדען" אנקויפען, וואָ זיא זיך ניעדערלאססען אונד זאגענאננטע „אקער-ביא-קאלאניען" גרינדען קאננען.

פאליעטאן.

ריקקעהר דער יודען נאך ענגלאנד.

(61-טע פארטזעטצונג.)

אלעקסיס וואורדע ראטה אונד זאגטע: „איך וויל דאס מיטטעל צו איינעם עדלען צוועק זיין; אבער ניכט צו עטוואס אונעדלעם אונד אונזיטטליכעם. ניכט יעדער צוועק ערעלט דיא מיטטעל."

„פירכטע דיך ניכט, מיין קינד! איך וויס אללעס. (זאגטע דר' ראטשעסטער) עס האנדעלט זיך היער אום עטוואס אנדערעס. אויף מארגען פריה האט זיך דער קאניג צו איינעם צוויי-קאמפפע פערבינדליך געמאכט, צו איינעם דועלל מיט אבערסט עווערארד! איך קעננע שטונדע אונד ארט דעס דועללס. ווענן זיא זיך דועללירען, זא ווירד וואהרשיינליך איינער פאן איהנען פאללען!"

„אום דעם הימעלס ווילען! (ריעף אלעקסיס, עווערארד ווירד זיך דאך ניכט מיט דעם קאניג דועללירען!"

„אלעקסיס! (זאגטע דר' ראטשעסטער) דוא פערגיססט, אבערסט עווערארד קעננט דען קאניג ניכט, זאנדערן ער בעטראכטעט איהן אלס איינפאכען „ראיאליסטען", דער איהן בעליידיגט האט!"

„זא זאגען זיא עס איהם! זאגען זיא איהם, ער זאלל זיינע האנד געגען דאס געזאלבטע הויפט ניכט ערהעבען!"

„דוא ביזט קלוג, אלעקסיס, אבער דאך נור איין וייב; איך ווערדע דאך ניכט איינעם קראמוועללישען אבערסט אנפערטרויען, ווער דיעזער קארנא איזט. דא גיבט עס נור איין מיטטעל, אונד דוא אללין העטטעסט דאס פערדיענסט, דיינען קאניג געראטעט צו האבען! — דוא מוסט דעם קאניג איינען ליעבעס-בריעף, אין וועלכעם איין „שטעלל-דיך-איין" פיר מארגען פריה ענטהאלטען איזט, שרייבען. דיא ביטטעסט איהן דארין, זיך צו דער שטונדע ביא דיר איינצופינדען, וועלכע פיר דען צוויי-קאמפף בעשטיממט איזט. איך קעננע זיינע אונגליקליכע שוואכע זייטע: זיינע ליעבעסשאפט איזט אין איהם גראסער, אלס זיין עהר-געפיהל, אונד ער ווירד זיכער אנשטאטט אויף דעם קאמפפ-פלאטצע ביא דיר ערשיינען!"

„דאקטאר ראטשעסטער! (ריעף אלעקסיס מיט ענטריסטונג) זיא קעננען מיך פאן יוגענד אויף. וואס פערלייטעט זיא צו דעם גלויבען, דאס איך איינען זאלכען ראטה בעפאלגען ווערדע?!"

„אונד ווענן דיא מיך פאן דיינער קינדהייט אן געקאננט האסט, וואס פערלייטעט דיך דענן, געגען מיך דען פערדאכט צו העגען, דאס איך דער טאכטער מיינעס פריינדעס איינען ראטה געבען ווירדע, דען צו בעפאלגען איהר ניכט פאסט! ווענן ער אין דיינעם צימער ערשיינט, זא בין גלייך צור האנד אונד ענטפיהרע איהן, נעמליך דען קאניג. אים פערטרויען געזאגט, דאס שיפף שטעהט בערייטס אין איינעם פערבארגענען האפען, וועלכעס אונזערען קאניג נאך פראנקרייך אין זיכערהייט ברינגען ווירד. דיר בלייבט אלזא, וויא געזאגט, דיא עהרע, דען קאניג געראטעט צו האבען."

„יא, אויף קאסטען מיינעס איינענען רופעס אונד דער געפאהר איינער עווינען בעשימפפונג מיינער פאמיליע! זיא זאגען: זיא וויססען אללעס. וואס קאנן דער קאניג דענקען, ווענן איך איהם, נאכדעם וואס צווישען אונס פארגעפאלען איזט, נאך איינען ליעבעס-בריעף ווענן איינעם „שטעלל-דיך-איין" צוזענדע?!"

„ניין, מיין קינד, (זאגטע דר' ראטשעסטער) דאס ווירד דיינען רוף ניכט בעפלעקען, אונד ווענן יא, זא וויל איך איהן ריינוואשען."

„העדר דאקטאר! (ריעף אלעקסיס) זיא קאננען מיט איהרעם שארפזיננע אונד איהרעם פערשטאנד גאר פיעלעס בעווירקען, אבער ווענן דער פריש געפאללענע שנעע איינמאל בעשמוטצט איזט, זא זינד אללע איהרע קינסטע ניכט אים שטאנדע, איהן וויעדער וויס צו וואשען. נאכן זא איזט עס מיט דעם רופע איינעם מעדכענס!"

„אלעקסיס! (זאגטע ראטשעסטער) בעדענקע דאך, דאס ווענן איך דיר דאס מיטטעל עמפפעהלע, אום דען קאניג פאר איינער געפאהר צו רעטטען, זא געשיעהט עס, וויל איך עבען קיין אנדערעס מיטטעל האבע. ווענן איך דיך ביטטע, איך נור איינען אויגענבליק, דאס שיינבאר אונרעכטע צו טהון, זא איזט עס נור דיא האכסטע נאטה, דיא מיך דאצו בעוועגט! איך ווערדע דיא זיכערסטען מיטטעל ערגרייפען, אללעס באזע גערעדע צופארצוקאממען, דאס פאן דעם געשעהען קאננטע, דאס איך דיר עמפפעהלע."

„זאגען זיא דאס ניכט, דאקטאר! (זאגטע אלעקסיס) עס איזט לייכטער, דאס וועלט-מעער צוריקצודרענגען, אלס דעם לויפע דער באזען פערליימדונג איינהאלט צו טהון. פערלייטען זיא דען קאניג ניכט, איינע פערבינדליכקייט דער עהרע צו ברעכען, דא ער דאך שאן דאס דועלל אנגענאממען; יעטצט זאלל נון דער קאניג דורך איינע אנדערע אונעהרענפאללע פערלאקונג פערלייטעט ווערדען! „געהען זיא זעלבסט צו דעם קאניגע אונד פערזוכען זיא עס, איהן אויף איינע אנדערע ווייזע פאם דועלל אבצוברינגען. זאגען זיא איהם, דאס זיך טויזענדע זיינער אנהעננגער פיר זיין לעבען